

La pela de patata

(ALDC, V, 1108. La pela de patata)

L'enunciat designa la clovella no gaire dura de la patata (o també d'un fruit). *Pela* és un postverbal de *pelar*, der. del llat. *PĪLARE* 'treure els pèls', que es va estendre a 'treure la pell' (s. XV); deriven també del verb, *peladura*, *peladís* 73, 94, *pelalla* (i *peralla* 7, amb dissimilació de laterals), *peladina* 78 i *peladussa* 118 (var. *pelarussa* 122), mentre que són derivats de *pela*, *peloia*, amb el suf. dim. *-oi*, *-oia*; *pelilla* 16, amb el dim. *-illa* (< *-ICULA*), i la var. ioditzant *pelia* 22, 23 (< **peli[j]a*), i *pelu*[θ]a 139, *pelu*[θ] 138.

Pell prové del llat. *PELLE* 'membrana exterior que recobreix el cos de l'home i dels animals', que va passar a 'clovella tova d'un fruit' (s. XV, referit al blat). *Cloveia* és un der. dim. de *clova*, amb les var. *clovea* 71, per absorció de la [j] en la vocal anterior, i *colvea* 71, per metàtesi; *corfa*, de l'ar., coneix les var. *escorfa* 186, formada per aglutinació de l'article en el context de plural (*les corfes* → *les escorfes*, com *tisores* → *estisores*, etc.), i *corfequer*

169, der. de **còrfega*; l'alg. *escolja* 85 sembla una adaptació fonètica i semàntica del cat. *escorxa*, però el fet que aquest mot s'aplica a la pell dels arbres fa pensar més aviat en una influència del sard *iskòrtsa*, on significa 'pell de la fruita'. Per aquests mots, veg. mapes 756, 757 i 758.

Trialla 2, 11 és un der. de *triar*, d'origen incert, potser de *destriar* (< llat. vg. **DESTRIARE* 'separar amb un solc'), com també ho és *triadura* 44 (cf. *peladura*).

En la distribució geogràfica, *pela* s'estén pel Principat, amb llacunes de *pell*, *pelalla* i *peloia*, mentre que *pell* és predominant en val. i tort., amb unes petites àrees de *corfa* i *peladura*, i que, juntament amb *cloveia*, reapareix en mall. i men.

Són mots normatius *pela*, *peloia*, *pelalla*, des del *DOrt*, 1917; *clovella* (*triadura* 'residus'), des del *DG_I*, 1932; *corfa*, des del *DIEC_I*, 1995.

